

Ett annorlunda samlande – mynt är inte bara betalningsmedel!

Tänk vilken fantasi människor i alla tider har haft när de låtit göra om sina mynt till något helt annat!

I den här artikeln vill jag belysa hur mynt blivit omgjorda till både nytto- och samlarobjekt. Det handlar om mynt som numera inte är mynt, utan har gjorts om för helt andra syften. Intresset för mynt har jag haft sedan barndomen. Innan jag lämnade det land, Indien där jag är född och uppväxt, så samlade jag på mig allehanda intressanta objekt, däribland många mynt. Kina, Indien och många andra länder har utmärkt sig som myntnationer. Detta sträcker sig långt tillbaka i tiden, långt före Kristi födelse. Många av de stora hårskarna ville bli ihågkomna genom att de slog mynt av sitt "ego". Parallelt med furstarnas "egon", så har den enskilde tyckt om att smycka sig med allehanda föremål såsom fjädrar, ben, stenar, snäckor och metallföremål. "Redan de gamla grekerna", vikingarna, och många olika kulturer har låtit smycka sig. Närmare in på vår egen tid så har både damer och herrar velat smycka ut sig med ädla stenar, guld, silver och brons samt andra mindre värdefulla metaller. Föremålen har bestått av en mängd brokiga mösssprydader, halsband, örhängen, armband, ringar på fingrar och tår samt kedjor och länkar i naveln samt runt vristen. Det mest utmärkande har ändock varit de manliga bestående av kraschaner och medaljer på bröstet. De äldsta fynden, mynten som man ville bärta som amulett för att de skulle bärta lycka med sig, de borrade man ett enkelt hål i.

Nu har många av dessa föremål blivit åtråvärda samlarobjekt. Min egen samling av liknande objekt riktar jag in mer på det som tidigare varit mynt som användts för betalning av tjänster och varor. Samlarintresset för dessa mynt går idag inte att ta miste på. Det finns ofantligt många nischer där myntet får en framträdande roll. Mitt nyaste

område eller nisch är mycket speciellt. Att samla på objekt där myntet bara är en del av helheten är ett nytt samlarområde. Jag syftar på de mynt som i dag utgör ett smycke i form av halsband, armband, örhängen, ringar, manschettknappar, vaser, dryckesbägare, supkoppars, eller matbestick i form av skedar av olika slag. I stort sett över hela världen löper detta som en ny trend. Allt sedan långt före antiken, med viss avmattning under oroliga tider och nedgång i ekonomin, har dessa objekt med mynt utvecklats stadigt. Under turbulent finanskriser framstår både moderna och historiska objekt som en attraktiv alternativ penningplacering. Men bland alla dessa tänkbara skönhetsmässiga objekt återspeglas historiska meriter, som vi numismatiker beundrar. I sammanhanget finns många numismatiska objekt och klenoder, som vi bara kan få beundra men tyvärr inte äga.

Det kan därför vara av intresse att fortsätta min exposé av dessa intressanta objekt. Låt mig först återkoppla till det som tidigare publicerades i klubbens litteratur bland annat i tidigare utgåvor av Samlad Glädje. Jag har försökt identifiera marknadstrender och företeelser och konstatera hur förhållandena sett ut under senare år. Den etablerade marknaden för liknande objekt är stadd i så kallad sund utveckling både i Sverige och utomlands. Generationsskiften har definitivt fullföljt traditionen med ett flertal relativt ivriga nya aktörer som strävar efter ett snabbt samlande av dessa olika objekt. Detta har medfört en dramatiskt accelererad prisuppgång på många områden. Märk väl att drivkrafterna inte bär spår av kortsiktig spekulation. Företagsmässig tillverkning av objekt förekommer. Dessa nya marknadsförs tillsammans med äldre objekt med absurd prissättning.

Man kan konstatera att exponeringen av dessa myntobjekt ökat i media, vilket medför en långsiktig positiv inverkan på efterfrågan och kontinuiteten i nybörjarintresset. Internet är en viktig kanal för exponering av mynt och entusiasmeringen av nya intresserade. Detta har med stor kraft successivt realiseras och tydliggörs både i form av bland annat Traderas och eBays förekomst och dominans på massmarknaden för auktionering av enskilda objekt. Vi måste bli medvetna om att marknaden öppnar sig för både seriösa samlare och bedragare. De oseriösa aktörernas arbeten går inte alltid att upptäcka, då de kamoufleras sitt förehavande på olika sätt. Vi måste på alla tänkbara sätt uppnå en vitalisande upprensning av den ganska "vilda" situation, som nu råder på olika marknadsplatser. Detta är mycket avgörande för det seriösa samlandet.

De seriösa köparna, måste genom oberoende bedömningar kunna göra riktiga köp. Köparna måste övertygas om äktheten, så att de kan lägga bud och därmed erhålla ett objekt som motsvarar förväntningarna. Detta bidrar till en dynamisk och mer förtroendefull anbudsmarknad. Behovet finns, och alla blir vinnare! Ett bra, spännande objekt kan costa väldigt mycket mer idag än för 10 år sedan. Tillbakablickar från tidigare auktioner visar exempel på detta. Rariteter har också i många fall betalats väl. Men de har ännu inte nått sina relativt högre motiverade nivåer, i förhållanden till de få i antal som de utgör.

Marknadens prissättning i Sverige står enligt min mening inför avsevärda värdejusteringar vilket kan komma att ge mycket överraskande resultat. Både nya och äldre objekt är på stark frammarsch. De är mycket underskattade. Det finns också ovanliga och sällsynta objekt i begränsat antal som numera efterfrågas och skapar höga priser. Dessa blir framtidens alternativ till traditionella samlarområden. En del företag har fått upp ögonen för detta och har uppmärksammat denna nisch och riktar prispressande kampanjer till marknadens aktörer. Detta kommer säkert att fortsätta stimulera utvecklingen av detta marknadssegment. Jag hoppas att forskning inom detta samlarområde de kommande decennierna kommer fram med en del intressanta forskningsrön och dokumentära insatser från museivärlden och privatsamlare.

Detta är stimulerande eftersom det visar vad ett meningsfullt samlande kan leda till. Nya upptäckter och återupptäckta objekt, samt analyserande, reviderande eller bekräftande slutsatser har bidragit till en vitalisad kunskapsutveckling.

Detta kompletterar den etablerade numismatiska akademiska och institutionella forskningen med åtföljande publiceringar.

Vår tids stora överraskningar kommer när kända exemplar av samlarobjekt exponeras på visningar och vid försäljning. Detta utbud kommer att attrahera nya intressenter. Kapitalstarka köpare kommer att pressa priserna uppåt, som i många fall visar sig vara enastående imponerande. Stimulansen av att kunna konkurrera om möjliga objekt, som oftast är kända i ett få tal exemplar, kan inte överskattas. Det ligger i samlandets natur att många samlare med tiden utvecklar en strävan, som också omfattar innehav av optimala klenoder.

Det intressanta är att det redan nu finns flera auktioner med liknande objekt, både svenska och utländska, som avslutas med mycket höga priser. Dessa fantastiska objekt som finns på marknaden är utsökta exempel av yppersta kvalité där idégiterna bidragit med sina spännande konstnärliga förmågor.

Dessa objekt bör i framtiden återfinnas i inbundna och layoutmässigt välproducerade kataloger avbildade i färg och med alla tänkbara intressanta beskrivningar. Detta kan då bli en oumbärlig numismatisk referensklassiker inom området. Då blir objekten med största sannolikhet omvärdade. Katalogiseringen måste genomföras ambitiöst, med noggranna beskrivningar av dessa omgjorda mynt. Exponering av de olika nya samlingarna med dessa objekt kommer att öka intresset hos den mycket intresserade nationella och internationella kundkretsen. Genom förhandsrapportage i den internationella numismatiska pressen kommer intresset att öka ytterligare.

Jag som författare av dessa rader har tillfrågats hur jag kommit på denna idé och om jag fått hjälp med diverse förberedelser i sammanhanget. Men nej, så är det inte. Men min hustru har uppmuntrat mig och granskat texten. På detta sätt har jag försökt ordna en av vår tids mest intressanta och kanske unika idé. Bakgrundens var att jag lade märke till, som förr, i ett mycket fördelaktigt i prisläge. Jag började samla mynt redan som 10-åring. Sedan tidigt 1970-talet har jag ägnat mycket av min fritid åt samlandet som aldrig kommer att slutföras. Nu efter mer än 50 års enträget samlande, försöker jag bli en att räkna med inom mitt specialområde. Jag har till denna artikel fotograferat och beskrivit några objekt som jag hämtat från mina samlingar. Det finns en hel del fina "numismatiska pärlor". Det viktigaste för numismatikern är att hitta nya intressanta objekt.

Fig. 1. Kraschan från Tyskland med 3 st ½ Mark Tyskland 1906, 1915 och 1916 silver med infattad rubin.

Fig. 2. Guldhänge 14 K guld med infattad guldmyntr 4 Dukat Franc Josef Österrike 1915.

Fig. 3. Gåva i silver från hästvänner 25 öres mynt Sverige 3 st Oscar I och 2 st USA 1857 och 1882 samt längs ner 25 öre Oscar II, alla givarnas namn ingraverade på baksidan.

Fig. 4. Silverarmband av Frans Josef I, Österrike, 1 Corona silvermynt.

Fig. 5. Armband gjort av flätat hår och i mitten Ryssland 10 Kopek 1915.

Fig. 6. Ett lok gjord av patroner med 4 st USA mynt 2 Cent.

Fig. 7. Broscher tillverkade av jubileums-2kr 1897 och 1907, samt jubileums-2kr 1921 försedd med hänge.

Fig. 8-10. Mynt omgjorda till bruksföremål och smycken.

Fig. 11. Kinesisk spargris från grisens år.

Foto

Samtliga foton förutom 7-10 av Magnus Wijk. Fig. 7 av Kjell Holmberg. Fig. 8-10 av författaren.

English summary

Imagine what fantasy people have when they make somewhat else of their coins. They have

made exciting and beautiful jewelry, bowls, spoons, cups, etc.

In this article I want to highlight how coins have been converted into both utility and collectibles. It's about coins that are not coins now, but have been converted for completely different purposes.